

Närvarande

Ordinarie ledamöter:

Patrick Bäckström, Sveaskog (ordf.)
Roger Andersson, Södra
Jan Byström, SCA
Lennart Stenquist, Stora Enso
Tony Axelsson, Såg i Syd
Carl-Axel Östensson, Moelven
Mattias Forsberg, Sveaskog
Lars Svensson, Rödins Trä
Pär Johansson, Sydved
Karl Sandstedt, Göteborg Energi

Suppleanter:

Rikard Lundström, Norrskog
Lars Johansson, Stora Enso
Anders Berggren, Mellanskog

Adjungerade:

Maria Nordström, SkogForsk
Peter Eklund, Biometria
Svante Wikner, Biometria
Torbjörn Näslund, Biometria
Håkan Rönnbäck, VMK

Övriga:

Magnus Hedin, Biometria (punkt 19)
Magnus Haapaniemi, Biometria (punkt 15, 16)
Jacob Edlund, Biometria (punkt 10)

Ej närvarande (ord.)

Mats Hansson, Biometria (sekr.)
Lars Magnusson, Mellanskog
Stig Jonsson, BillerudKorsnäs
Patrik Jonsson, Norra

Protokoll RMR

Datum 2020-02-27
Tid 09.30– 16.00
Plats Krusenberg

1 Mötets öppnande

Ordföranden Patrick Bäckström hälsade alla välkomna.

2 Erinran om Biometrias konkurrensrättsliga riktlinjer

Ordföranden erinrade om Biometrias konkurrensrättsliga riktlinjer, vilka biläggs mötesprotokollet (RMR:s Sharepoint, pkt 2).

3 Val av justeringspersoner

Justerare ska ha protokollet inom fem arbetsdagar. Protokollet anses därefter vara justerat efter tio dagar även om inget svar kommit.

Beslut: Lennart Stenkvist och Mattias Forsberg valdes att jämte ordförande Patrick Bäckström justera dagens protokoll.

4 Fastställande av agenda

Beslut: Agendan fastställdes.

5 Föregående protokoll

Ordförande gick igenom föregående protokoll (2019-11-19 -- 20).

Beslut: Protokollet från det senast mötet godkändes.

6 Beslutslistan

Fyra punkter (se nedan) finns på beslutslistan, varav tre även finns i VP Netto- resp. Bruttolistan. Förslag om att aktiviteter som finns på någon av de två senare inte behöver finnas även på beslutslistan.

- 75 Tillgång till historiskt data i KUPP
- 78 Begärd kontroll på träbränslemätning – finns på VP listan
- 79 Travvis klassning av bränsleved – finns på VP listan
- 80 Krav för certikonto – finns på VP listan

Beslut: Punkterna 78, 79 och 80 är dubletter och tas bort från beslutslistan. Beslöts också att ta bort punkt 75. Den kommer dock fortsatt att bevakas av Biometria internt.

7 Nya sortimentskoder – information från nomenklaturgruppen

Nomenklaturgruppen meddelar att Biometria har öppnat upp för trav och stockmätning för sortimenten:

- 01K - Sågtimmer Rödek
- 286 - Klentimmer Bok
- 288 - Klentimmer Ek

8 VIOL3 – rapport

Peter Eklund gav en bredare presentation av läget vad gäller utvecklingen av VIOL 3. Under hösten 2019 framkom via pilotföretagens tester att kvaliteten i VIOL 3-bygget höll allt för låg kvalitet.

Åtgärder som vidtagits är:

- En ny plan med kontrollpunkter har tagits fram med utgångspunkt på 8 scenarier avseende leverans av sågtimmer till industri.
- Programledningen har organiserats om
- En långsiktigt stabil finansieringsmodell har beslutats av Biometrias styrelse
- En samordnare för pilotföretagen har utsetts – Lars Jonsson SCA
- Förbättringar avseende kommunikation från programmet

Det är av största vikt att man får en bra samordning med företagets projekt för att bygga sina integrationer mot VIOL 3. Det är viktigt att det inte blir ”ställt tid” mellan färdigställandet av VIOL 3 och tidpunkten för driftstart då det kostar mycket pengar att köra VIOL 2 längre än nödvändigt

Totalt arbetar i dagsläget ca 135 personer med att bygga VIOL 3.

Presentationen bilägges protokollet.

9 VP 2020

På rådmötet i november uttryckte Biometria ett behov av en närmast ”total frysning” av nyutveckling i gamla systemen i VIOL 2 för att kunna hålla så hög takt som möjligt i arbetet med VIOL 3. Detta harmoniserar inte med behovet i verksamheten och har konstaterats vara orimligt, bl a med avseende på det tidsperspektiv som i nuläget råder i leveransen av VIOL 3.

För att möta detta behov kommer resurser tillsättas på Biometria, i första hand på tjänsteområde Mätning, som kommer att ha till uppgift att arbeta med beslutade aktiviteter. Detta kan längre fram komma att breddas till att hantera fler tjänsteområden.

Status på aktiviteterna i VP 2020-1 (första halvåret):

Utöver de annonserade aktiviteterna i VP arbetas med rester från VP hösten 2019, t ex Mabema fjärrmätning och nya utvecklingsbehov som uppstår i samband med nyinstallationer. Det är inte ovanligt att det blir påverkan på systemen för både mätning och redovisning.

Processen för beslut om Biometrias VP för nästa halvår startar nu och underlag för detta är:

- Aktuellt läge på aktiviteter i VP 2020-1
- Bruttolistan på Sharepoint
- Möte om prioritering 3 april med Biometria och ordförande för råd och kommittéer
- Råden föreslår aktiviteter till VP vid mötet 28-29 april

Leveransavisering

Aktuell status är att 22% av leveranserna idag är elektroniskt aviserade innan ankomst till industrin. 86% av dessa återanvänds sedan vid registrering av mätningen.

Det är snart 5 år sedan leveransavisering infördes och därför anmärkningsvärt att det inte kommit längre i införandet.

Chaufförgodkänd mottagningskontroll vid fjärrmätning

Processen är att chaufförer först går en webutbildning och sedan läggs upp i Iris med behörighet att godkänna mottagningskontroll. Kontaktvägen på Biometria är via kundtjänst. I dagsläget är det 445 som anmälts till utbildningen och 151 som är godkända. 23 chaufförer är upplagda på sammanlagt 5 mätplatser.

Presentationen innehåller aktuell status per aktivitet och bilägges protokollet.

10 Avveckling av toppformtalsmatriser – rapport

Efter beslutet från rådsmötet i november 2019 har information om utfasning av matriser för omvandling till fub skickats ut till grupperna prio 1 och -2. Detta gick ut den 23 januari med uppmaning om att senast den 31 mars 2020 beställa en uppgradering från sin mätramsleverantör. Information har också lagts ut på www.biometria.se och branschtidningar har kontaktats.

Det är 47 mätplatser som ingår i gruppen prio 1 och dessa representerar ca 88% av den volym som idag tillämpar matriserna. Det är i dagsläget ca 36 mätplatser som beställt eller anmält intresse för att uppgradera sin mätram.

Skogsstyrelsens tolkning angående tillägg och avdrag är att när detta är en del av ersättningen för virket så gäller lagen för den virkesmätningen. När virkets volym uttrycks i både m3to och m3fub för att bestämma ersättningen ska båda mätningarna följa lagen.

Ambitionen kvarstår tills vidare att vid RMRs möte i april kunna föreslå en tidpunkt när matriserna inte längre får tillämpas i detta sammanhang.

Presentationen bilägges protokollet.

11 Information från övriga råd

RPT kommer att på sitt möte genomföra en prioriteringsövning inför Biometrias kommande verksamhetsplan för nästa halvår. Rubriker är t ex:

- Branschgemensam lösning för identifiering av dragbil/ekipage – starta utredning
- Transporthubb – starta arbete med IT-arkitekt
- Skapa nya tillämpningar utifrån redan befintlig information inom produktionsområdet

IT-rådets fokus är VIOL 3, man planerar också för att återinrätta en IT-arkitekturgrupp för branschen.

12 Rapporter från sortimentsvisa kommittéer

Processen för nominering till råd och kommittéer repeterades. Nomineringar till råden lämnas till styrelsens ordförande och föreningens VD. Nomineringar till kommittéerna lämnas till ordförande för RMR och föreningens VD. Ordförandena för både massavedskommittén och biobränslekommittén har aviserat att man valt att avsluta uppdraget. För 2020 gäller att nomineringar ska vara inne senaste 8 april.

12.1 Massaved

Roger Andersson meddelar att kommitténs arbete under senare år haft stort fokus på samt bevakning av införandet av Prima-Sekunda. Utöver detta är aktuella bevakningspunkter av mindre karaktär, såsom önskemålet om införandet av ”0-klassning” samt bevakning vad avser utveckling av bättre kontrollmetoder.

12.2 Sågtimmer

Lars Johansson refererar till punkterna 10 (avveckling av toppformtalsmatriserna) och 13 (mättningsbestämmelser) på agendan som avhandlats på sågtimmerkommitténs möten. Man har också i kommittén diskuterat olika förbättringar för sågverksägare /skogsägare, t ex vilka möjligheter som ny teknik som Mabema och AI kan bidra med.

Produkten skapas egentligen redan i skördaren så det kanske är mer kostnadseffektivt att göra upp affären redan där. Ett förslag är att starta en branshdiskussion om handelssortiment för sågtimmer och samtidigt lyfta upp frågan om kvalitetsklassning. I det sammanhanget ska man ta höjd för en framtida automatisering av sågtimmermätningen.

12.3 Biobränsle

Staffan var inte närvarande. Karl informerade kort om att det är möte nästa vecka man kommer då göra ett platsbesök på Värtaverken och ta upp diskussionen om POB-rapporten och hur den kan/ska tas vidare.

13 Mättningsbestämmelser

13.1 Instruktion för kvalitetsbestämning av sågtimmer av tall och gran.

Det uttrycktes att beredningen och informationsspridningen inför mötet varit bristfällig. Även om förändringar är av mindre karaktär behöver det informeras till rådsmedlemmarna inför beslut. Då det inte finns en tidskritisk aspekt på förändringen är det bättre att låta frågan vila och ta upp den igen vid nästa möte i april.

Beslut: RMR bordlägger beslut om införande av de nationella mättningsbestämmelserna gällande sågtimmer av tall och gran

13.2 Status i arbetet gällande Biometrias mättningsbestämmelser

Publiceringen väntar på att Biometrias nya Intranät ska komma på plats där dokumenten ska placeras. Arbetet med att lägga in dessa förväntas nu kunna startas i slutet av mars. Därefter ska dokumenten remissas internt innan utbildning av virkesmätare tar vid. Efter det att bestämmelserna antagits och erforderliga utbildningsinsatser genomförts kommer instruktionerna ersätta dagens motsvarigheter.

RMR kommer att informeras om läget samt beredas möjlighet att besluta om införande av dokumenten på mötet i april.

Dispositivetsregler för affärsvisa mättningsbestämmelser

Planen för omarbetning av aktuell dispositivetsförteckning presenterades enligt nedanstående punktlista:

Plan för arbetet med dispositivetsregler för affärsvisa mättningsbestämmelser

- De gällande massaved är redan genomarbetade. Nu ta fram förslag till dispositivetsregler för sågbara sortiment samt biobränslen.
- Sammanställa gällande nationella regler för dispositivitet (sågtimmer barr) - **2019-12-31**
- Kvantifiera och strukturera affärsvisa mättningsbestämmelser - **2020-01-31**
- Sammanställa och redovisa (för RMR) dagens avvikande affärsvisa mättningsbestämmelser - **2020-02-27**
- Ta fram förslag till dispositivetsregler för affärsvisa mättningsbestämmelser med inriktning på ökad harmonisering. Konkret förslag till RMR - **2020-04-28**
- Parallellt: Stäm av förslag till dispositivetsregler med ansvariga för handelssortiment/produkter/affärsvillkor i Viol3 - **2020-04-30**

Därefter förevisades en sammanställning av de idag förekommande affärsvisa/lokala mättningsbestämmelserna samt den uppdelning i kategorier som planeras.

Presentationen bilägges protokollet.

14 VO Mättningskvalitet – övergripande

14.1 Avskaffande av kollektiv

Vid starten 1/10 2019 användes i norra halvan av landet en excelmodell för att hantera de kontrolltravar som ersatte tidigare stickprovstravar. Det är en administrativt tung rutin. Sedan januari fungerar det nu att i hela landet använda den s k ”sydmodellen” genom systemen på ett bra sätt. Undantaget är för tillfället för platser där MAS mäter, en lösning på detta diskuteras med REMA.

I dagsläget finns 16 kollektiv kvar gällande sortimentet massaved. De är kvar då de bedöms bidra positivt till mättningskvaliteten. Detta är en halvering av det antal kollektiv som initialt ansågs erforderliga för nämnda ändamål. Bedömningen är att i närtid kunna stänga ner flera av dessa kollektiv.

Förändringen av antalet kontrolltravar i förhållande till det tidigare uttaget av stickprov och kontrolltravar redovisades. Sett till hela landet är minskningen ca 2700 travar på årsbasis, varav minskningen uteslutande kommer från tidigare område VMF Nord. Område VMF Syd har ökat i antal och inom tidigare VMF Qbera är det i princip oförändrat. Det uttrycktes en förväntan om att det skulle ha minskat mer, vilket det troligen också kommer att göra på lite sikt.

15 Resultat mätningens kvalitet – rapport

I utvärderingen av mätningens kvalitet analyseras både långa och korta tidsperspektiv. I det längre perspektivet för att få en helhetsbild och i det kortare perspektivet för att så tidigt som möjligt fånga avvikelser.

Diskussioner förs inom VO Mätningens kvalitet om att ändra gränserna för volymavvikelse på barmassaved från +/-1% till +/-2%. I den typen av frågor förordas att ett resonemang bör tas upp med RMR.

En sammanfattning av 2019 och massaved är att kollektivens avskaffande har påverkat kvaliteten mätresultatet. När avvikelser har identifierats sätter man direkt in åtgärder. Det finns bra underlag för att identifiera var och vilka åtgärder som ska sättas in. Ny teknik kommer att bidra till förbättringar och det finns förväntningar på att utbildningsverktyg ska kunna nyttjas på ett bättre sätt.

RMR uppskattar den återkommande uppföljningen av mätningens kvalitet.

Presentationen bilägges protokollet.

16 Rapport från VMK

Håkan informerade kort om några mindre förändringar i dokumentet ”Allmänt om typgodkännande av utrustning och metoder för ersättningsgrundande virkesmätning”

16.1 Typgodkännanden

Nya utfärdade typgodkännanden sedan föregående möte:

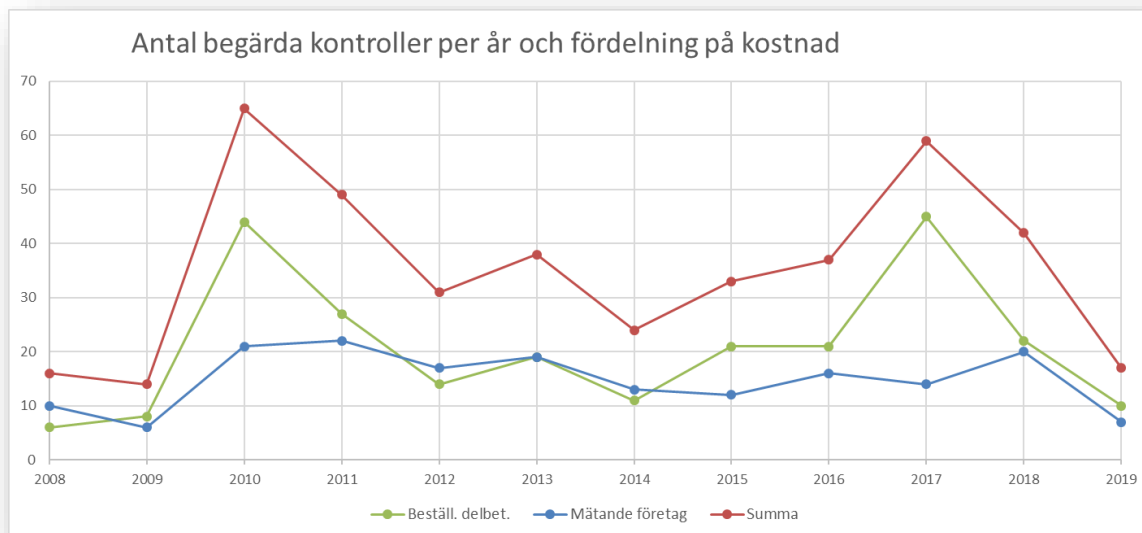
- CIND Timspect 2 – Automatisk mätning av fordonstraves mått för massaved och bränsleved i standardlängder
- AIDA – Automatisk mätning av fordonstraves mått genom objekt-detektering
- RemaSawco LogProfiler 3DX – Automatisk mätning av fastvolym

Ett antal typgodkännanden pågår, t ex:

- Mabema GPV (Bl.a. fjärrmätning)
- CIND TimSpect
 - Automatisk diameterfördelning i trave
 - Automatisk fastvolymmätning (m3fub)
- RemaSawco LogProfiler (Semiaut. klassning)
- RemaSawco X-Ray (Semiaut. klassning)
- Microtec CT Log (Semiaut. klassning)
- Vågar (Bl.a. Järnvägsvåg/Innofreight)

16.2 Kontroll begärd av part

Under 2019 har 18 begärda kontroller genomförts. Över hälften av dessa begärs av säljaren. Övriga aktörer som begär kontroll är köpare, transportör och leverantör. En graf över begärda kontroller de senaste 11 åren visades.

16.3 Begärd ommätning i bild

Begärd ommätning i bild togs i drift 1 aug 2019 och utgör ett komplement till dagens möjlighet till begärd kontroll. Den syftar främst till att fånga de tillfällen då ordinarie bildmätning utförts grovt felaktigt, eller när något registreringsfel inträffat. En ommätning i bild fångar inte ev. avvikelser mellan travmätning och stockmätning, vilket däremot begärd kontroll gör.

Under perioden aug-dec 2019 utfördes 26 st ommätning i bild, varav 14 låg utanför betalningsgränsen. I 84% av fallen är det säljare som begärt ommätning. I 6 fall har brev skrivits till Biometria och efterfrågat orsaksanalys och åtgärdsplan.

16.4 VMKs styrelsemöte

VMK kommer att införa kvalitetscertifiering enligt ISO 9001 i samband med att Biometria gör samma sak.

En arbetsgrupp tillsätts för att kartlägga hur VMK:s verktyg behöver utvecklas för att fullt ut kunna säkerställa en objektiv, opartisk virkesmätning och virkesredovisning.

Införandet av en kontrollmetod för kvalitetsklassning av massaved har dragit ut på tiden. VMK kommer att skriva ett påpekande i verksamhetsberättelsen för 2019 med anledning av detta.

I VMKs uppdrag ingår även kontroll av redovisning. Därför kommer VMK begära att Biometrias kontrollrapport innehålla även detta.

17 Utblick AI, Labs mm

Magnus Hedin berättade om Labs hur tankarna där går om att nyttja AI i virkesmätningen.

Labs är en enhet inom Biometria som fokuserar på innovation och strategiarbete kopplat till skogsbranschen inom den digitala kedjan. Man genomför tidiga tester och utvärdering av ny teknik för att snabbt besluta om det är något att gå vidare med eller förkasta. Tidsperspektivet är tillförd branschnytta inom 1-2 år.

Med det stora datamängder vi har tillgång till, tillsammans med tekniker som 5G, maskininlärning (AI), fjärrstyrning finns goda förutsättningar att effektivisera i flera länkar i den digitala kedjan.

Exempel på pågående projekt är:

- Digitalt datalabb – en plattform för att dela information inom branschen
- PiiA-projektet - egenskapsprognoser
- Remote Timber – fjärrstyrd lossning
- Drönare – lagerinventering

De mätutrustningar som idag finns för fjärrmätning, dvs CIND, Mabema och Biometriariggas beaktas likvärdigt i de initiativ som tas även om de inte alltid kan gå i exakt samma takt. Alla tre fungerar ihop med fjärrmätning och alla är på väg mot att leverera en färdig skrymvolym.

Ett exempel på AI funktionen Aida som idag går att använda vid fjärrmätning. Funktionen levererar travmått genom bildanalys och har ”tränats” på ca 150 000 bilder med tillhörande facit genom stockmätning. Det är ett steg mot helt automatiserad mätning.

Nästa steg mot färdig volym är att använda uppgifter som; sortiment, medeldiameter, medellängd, avverkningstidpunkt, plats för avverkning, bilder(travmått) och vikt. Lyckade tester och analyser har genomförts och nästa steg är att implementera detta i en testmiljö.

Med AI-stödd travmätning tar vi stora steg mot en helautomatiserad travmätning men för att få effekt krävs också anpassade arbetssätt. Som exempel är tillämpning av chaufförsavlämning/ leveransavisering är en vital del. HELA informationsflödet blir viktigt inklusive skördardata.

18 Övriga frågor

Biometria (Labs) har bjudit in till möte i Uppsala 23/3 om etablering av ett datalabb. Detta är istället till de möjligheterna under punkt 17 och rådsmedlemmarna uppmanades ta chansen att delta.

19 Kommande möten

Kommande möte:

2020-04-28/29 10.00 dag1 – 13.00 dag 2

Krusenbergs herrgård

Återstående möten 2020 är:

2020-09-22

Arlanda, enskilt

2020-11-17/18

Krusenberg, gemensamt

Vid protokollet:

Svante Wikner/Torbjörn Näslund

Justerat:

Patrick Bäckström

Lennart Stenquist

Mattias Forsberg